

Dosarul nr. 2rac-169/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhaci, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 185, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 185, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 185 și a fost menținută hotărârea din 03 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 18 octombrie 2016, SA „Termoelectrica” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CCL nr. 185 cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 185 din 15 ianuarie 2009, încheiat cu CCL nr. 185, ultima s-a obligat să achite costul energiei termice în condițiile prevăzute de contract. Potrivit pct. 3.1 din contract, determinarea cantității de energie termică se efectuează în baza datelor aparatelor de evidență a consumului de energie termică, instalate la hotarul de delimitare a apartenenței de balanță. Astfel, pentru energia

termică livrată, în conformitate cu pct. 4.2 din contract, consumatorul era obligat să achite lunar contravaloarea energiei termice utilizate, conform tarifelor stabilite.

A susținut că, din cauza neonorării obligațiilor contractuale prin neachitarea bonurilor de plată pentru consumul de energie termică, pârâta a acumulat o datorie la energia termică în sumă de 1 199 551,47 de lei pentru perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016, confirmată prin Informația cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energia termică, precum și prin facturile și bonurile de control.

Reclamanta a invocat că pentru întârzierea plăților, conform art. 619 din Codul civil, consumatorului i s-a calculat dobânda de întârziere în sumă de 340 565,25 de lei pentru perioada 01 februarie 2015 - 26 septembrie 2016.

Astfel la 06 iunie 2016, în adresa pârâtei a fost expediată reclamația, prin care s-a solicitat soluționarea prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, însă, aceasta a rămas fără răspuns.

SA „Termoelectrica” a solicitat încasarea de la CCL nr. 185 a sumei de 1 199 551,47 de lei cu titlu de datorie la energia termică, calculată pentru perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016, a sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 februarie 2015 – 26 septembrie 2016 și a taxei de stat în mărime de 50 050 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, SA „Termoelectrica” a depus cereri de concretizare a pretențiilor, indicând în calitate de intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău.

Suplimentar, reclamanta a invocat că după înaintarea cererii de chemare în judecată, CCL nr. 185 a efectuat achitări parțiale a datoriei pentru perioada solicitată.

Astfel, prin cererea de concretizare a pretențiilor din 19 octombrie 2018, SA „Termoelectrica” a solicitat încasarea de la CCL nr. 185 a sumei de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv), sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 februarie 2015 - 26 septembrie 2016, sumei de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și 2 307,45 de lei - cheltuieli pentru executarea măsurii de asigurare a acțiunii (f.d. 229-230, volumul II).

Prin hotărârea din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SA „Termoelectrica” a fost admisă integral și s-a încasat de la CCL nr. 185 în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv), suma de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 307,45 de lei cu titlu de cheltuieli de executare, în total 1 277 775,02 lei.

La data de 01 iulie 2019 administratorul CCL nr. 185, Victor Cojocaru, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă și neîntemeiată.

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de CCL nr. 185 și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 04 noiembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de CCL nr. 185, reprezentată de avocatul Sîrbu Ion și a fost casată integral decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 21 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de CCL nr. 185 și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 30 aprilie 2021 administratorul CCL nr. 185, Victor Cojocaru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca fiind tardivă și neîntemeiată sau, după caz, restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece este ilegală, neîntemeiată și nemotivată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și procesual.

A indicat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel, au apreciat incorect circumstanțele cauzei și raportul juridic obligațional, întrucât pretinsa datorie pentru perioada indicată în acțiune a fost stinsă, la moment nefiind înregistrată datorie la energia termică. Din materialele cauzei se constată cu certitudine că, datoria invocată de SA „Termoelectrica este o pretinsă datorie veche, apărută până la perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016, care este prescrisă. CCL nr. 185 nu a recunoscut niciodată datoriile din anii 2007-2014, susținând permanent că nu recunoaște soldul de 1 108 254,54 de lei, indicat la situația din 02 decembrie 2014.

Recurentul a menționat că din informația din 13 octombrie 2016 prezentată de SA „Termoelectrica” cu privire la volumul energiei termice livrate în perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016 se atestă cert că a fost livrată energie termică în valoare de 1 591 273,98 de lei, iar, achitățile pentru perioada respectivă au constituit 1 499 977,05 lei. Astfel, datoria acumulată de CCL nr. 185 în perioada indicată în acțiune constituia 91 296,93 de lei, care a și fost achitată ulterior, fapt probat prin înscrisurile administrate la dosar.

A afirmat că instanța de apel nu a pătruns în esența circumstanțelor de fapt care justifică invocarea termenului de prescripție ca mijloc de apărare și nu a apreciat corect mărimea datoriei revendicate de către intimată, precum și proveniența acesteia.

CCL nr. 185 a mai invocat că instanța de apel a încălcat dreptul acesteia la apărare și la un proces echitabil, deoarece în cadrul ședinței din 21 ianuarie 2021, Curtea de Apel Chișinău nu a oferit reprezentanților CCL nr. 185 șanse egale cu intimata, pentru a-și prezenta opinia în condiții ce nu o pun în dezavantaj față de partea opusă. Reprezentanților recurente le-a fost încălcat dreptul la libera exprimare a opiniei în

susținerile verbale, acestea fiind permanent întrerupte, iar, după pauza în care s-a schimbat un judecător din complet, instanța le-a încălcat dreptul de prezenta pledoariile scrise.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 21 ianuarie 2021.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa poștală și la cea electronică a CCL nr. 185 și avocatului Sîrbu Ion, la data de 03 martie 2021 (f.d. 96, volumul IV).

Astfel, recursul declarat la data de 30 aprilie 2021, este în termen.

La 17 mai 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților SA „Termoelectrica”, Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 135, volumul IV).

Prin referințele depuse la 29 iunie 2021 și 28 septembrie 2021, SA „Termoelectrica” a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pe care le consideră legale și întemeiate.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 28 iulie 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referințe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că în baza contractului de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 185 din 15 ianuarie 2009 (f.d. 8-9, volumul I), încheiat între SA „Termocom” în procedura planului, în calitate de furnizor și CCL nr. 185, în calitate de consumator, furnizorul s-a obligat să livreze energie termică în apă caldă, iar, consumatorul să achite costul energiei termice în condițiile prevăzute de contract.

Potrivit pct. 3.1 din contract, determinarea cantității de energie termică se efectuează în baza datelor aparatelor de evidență a consumului de energie termică, instalate la hotarul de delimitare a apartenenței de balanță.

Astfel, pentru energia termică livrată, în conformitate cu pct. 4.2 din contract, consumatorul era obligat să achite lunar contravaloarea energiei termice utilizate, conform tarifelor stabilite.

Potrivit Informației cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energia termică pentru perioada 01 decembrie 2014 – 13 octombrie 2016, întocmită de către SA „Termoelectrica” (f.d. 10, volumul I), CCL nr. 185 a acumulat o datorie la energia termică în sumă de 1 199 551,47 de lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SA „Termoelectrica” a solicitat încasarea din contul CCL nr. 185 a sumei de 1 199 551,47 de lei cu titlu de datorie la energia termică, a sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 februarie 2015 – 26 septembrie 2016 și a taxei de stat în mărime de 50 050 de lei.

După înaintarea acțiunii, CCL nr. 185 a efectuat achitări parțiale a datoriei și SA „Termoelectrica” a invocat că au rămas neachitate următoarele sume: 147 711,96 de lei din factura pentru luna decembrie 2014, 207 859,24 de lei - ianuarie 2015, 168 499,66 de lei - februarie 2015, 84 120,40 de lei - martie 2015, 37 095,49 de lei - aprilie 2015, 120 508,93 de lei – decembrie 2015, 106 052,64 de lei – februarie 2016, 13 004 lei – martie 2016, în total 884 852,32 de lei.

Astfel prin cererea de concretizare a pretențiilor din 19 octombrie 2018, SA „Termoelectrica” a solicitat încasarea de la CCL nr. 185 a sumei de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv), sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 01 februarie 2015 - 26 septembrie 2016, sumei de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și 2 307,45 de lei - cheltuieli pentru executarea măsurii de asigurare a acțiunii (f.d. 229-230, volumul II).

Prima instanță, fiind investită cu examinarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și a încasat de la CCL nr. 185 în beneficiul SA „Termoelectrica” suma de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv), suma de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 307,45 de lei cu titlu de cheltuieli de executare, în total 1 277 775,02 lei.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de CCL nr. 185, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia și a menținut hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că soluția instanțelor ierarhic inferioare este corectă.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 514 din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 572 alin. (2) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019), obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Prevederile art. 619 din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) stipulează că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator.

Iar, art. 40 alin. (1) și (2) din Legea privind energia termică și promovarea cogenerării nr. 92 din 29 mai 2014 prevede că, furnizarea energiei termice se efectuează numai în baza contractului de furnizare a energiei termice, încheiat între unitățile termoenergetice sau între unitatea termoenergetică și consumator. În sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași.

Materialele cauzei atestă că, potrivit Informației cu privire la volumele facturate și sumele achitate pentru energia termică pentru perioada 02 decembrie 2014 – septembrie 2016, întocmită la 19 octombrie 2018 de către SA „Termoelectrica” (f.d. 230, volumul II), datoria CCL nr. 185 la plata energiei termice constituia suma de 147 711,96 de lei din factura pentru luna decembrie 2014, 207 859,24 de lei - ianuarie 2015, 168 499,66 de lei - februarie 2015, 84 120,40 de lei - martie 2015, 37 095,49 de lei - aprilie 2015, 120 508,93 de lei – decembrie 2015, 106 052,64 de lei – februarie 2016, 13 004 lei – martie 2016, în total 884 852,32 de lei.

Existența restanței indicate se confirmă inclusiv prin soldul datoriei la 19 octombrie 2018 pentru facturile emise în perioada de timp decembrie 2014 – martie 2016, din care cu certitudine se denotă situația achitărilor, pentru fiecare factură distinct (f.d. 143, volumul II), suma datoriei fiind de 884 852,32 de lei, acumulată doar în baza facturilor emise începând cu luna decembrie 2014.

Astfel, SA „Termoelectrica”, în calitate de furnizor, elibera lunar pe numele CCL nr.185 facturi, contrasemnate de ultima cu aplicarea ștampilei, pentru energie termică livrată conform tarifelor stabilite, iar, recurenta a recepționat facturile, fără a înainta la semnarea acestora obiecții, facturile nefiind contestate.

Deci, eliberarea de către furnizor a facturilor pentru energia termică livrată și recepționarea acestora de către recurentă denotă cert prezența raportului juridic și confirmă existența restanței încasată de instanțele ierarhic inferioare.

Cu referire la argumentul recurente CCL nr. 185 precum că datoria invocată de SA „Termoelectrica este o pretinsă datorie veche, apărută până la perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016, fiind prescrisă, instanța de recurs consideră că instanțele ierarhic inferioare întemeiat au conchis că acțiunea a fost înaintată în interiorul termenul general de prescripție de 3 ani.

Or, pe parcursul examinării cauzei de către CCL nr.185 au fost efectuate plăți, ce au dus la stingerea parțială a datoriei în perioada de referință, fiind cert că termenul de prescripție a fost întrerupt prin săvârșirea acțiunilor de plată din care rezultă recunoașterea datoriei, art. 277 alin. (1) lit. b) din Codul civil (redacția până la 01 martie 2019) stipulând expres că, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

În acest sens, nu poate fi reținut argumentul recurente precum că plățile efectuate după decembrie 2014 au fost îndreptate spre achitarea energiei termice consumate în perioada după luna decembrie 2014, deoarece în majoritatea ordinelor de încasare a numerarului, anexate la dosar (f.d. 98-121 volumul I, 31-102 volumul II), nu este indicată perioada pentru care sunt efectuate achitățile. Astfel, conform 4.4 din contractul de livrare-utilizare a energiei termice în apă caldă nr. 185 din 15 ianuarie 2009, în cazul neachitării la timp a datoriei pentru energia termică consumată, furnizorul, în urmă încasării plății de la consumator, achită, în primul rând, penalitatea și sumele cu termenul depășit.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurente precum că lipsa datoriilor se confirmă prin răspunsul lichidatorului SA „Termocom”, în procedura falimentului nr. 79-217 din 16 noiembrie 2017 și actele de verificare pentru perioada 01 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2014 (f.d. 113-127, volumul II), potrivit cărora la data de 31 decembrie 2014 datoria CCL nr.185 constituia 0,00 lei, or, actele de verificare confirmă doar trecerea drepturilor și obligațiilor consumatorilor finali de la balanța SA „Termocom” la cea a SA „Termoelectrica” și nu confirmă faptul că recurenta nu are datorii.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanțele ierarhic inferioare întemeiat au ajuns la concluzia temeiniciei integrale a acțiunii și încasării de la CCL nr. 185 în beneficiul SA „Termoelectrica” a sumei de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv) și sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru perioada 01 februarie 2015 – 26 septembrie 2016, precum și a cheltuielilor de judecată suportate de către intimată în mărime de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și 2 307,45 de lei - cheltuieli de executare.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 185.

Se menține decizia din 21 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 185, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan

Mariana Pitic